

Malaltia d'Alzheimer. Característiques i utilització de recursos sanitaris . Any 2016

La malaltia d'Alzheimer (MA) **és la principal causa de demència en persones més grans de 65 anys**. És un trastorn neurodegeneratiu progressiu del cervell que provoca problemes de memòria, raonament i comportament. En l'MA es produeix una disminució de les funcions intel·lectuals, dificultat en l'aprenentatge de nous conceptes, interfereix en la capacitat de la persona per realitzar la seva vida diària i produeix canvis en la seva personalitat i conducta.

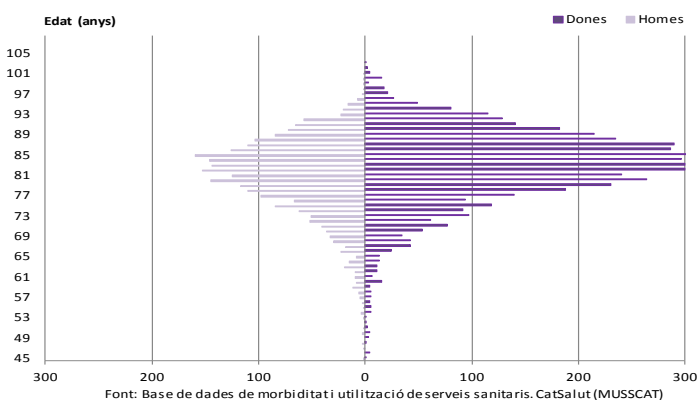
S'identifiquen tres etapes. **Prec clínica**: hi ha canvis biològics en el cervell abans que apareguin els primers símptomes.

Prodròmica: deteriorament cognitiu lleuger com pèrdua de memòria, sense interferir en les activitats quotidianes. **Alzheimer**: afectació de la funció cerebral amb pèrdua progressiva de l'autonomia que evoluciona en tres fases: **1- demència inicial o lleu**: tenen oblitats freqüents dels records més recents, presenten signes d'irritabilitat i cert grau de depressió. Les persones més joves tenen dificultats per treballar. **2- demència moderada**: s'hi afegeix la confusió de llocs, dates i pèrdua de vocabulari. També hi ha constants repeticions de la mateixa pregunta o acció, així com problemes d'identificació d'objectes, persones conegudes, colors, sons o olors. **3- demència avançada**: hi ha un deteriorament important i es torna totalment dependent pel que fa a la cura personal (alimentació, higiene i vestir-se). A més, perd la capacitat per parlar, entendre, caminar, i pot arribar a no reconèixer alguns dels seus familiars més propers. S'estima un infradiagnòstic del 30%.

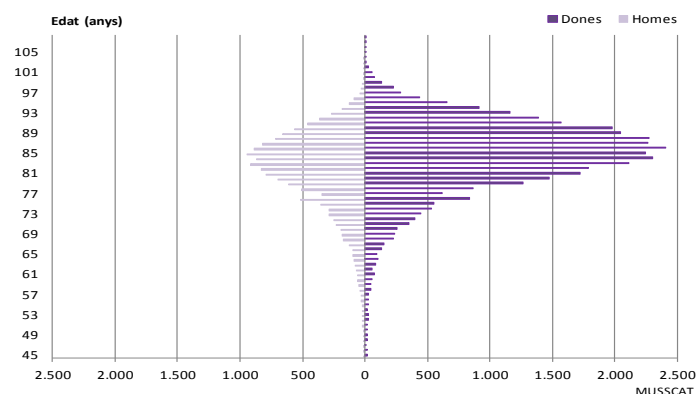
CARACTERÍSTIQUES DE LA POBLACIÓ DIAGNOSTICADA

L'MA és més freqüent en dones que en homes i afecta sobretot els majors de 75 anys. L'edat mitjana dels nous casos incrementa cada any. La taxa de prevalença

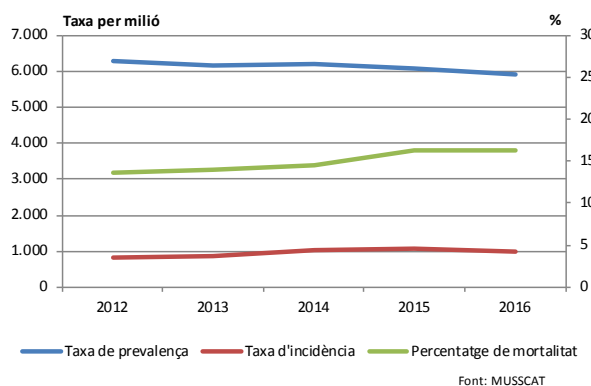
Distribució per edat i sexe. Nous casos 2016

Distribució per edat i sexe. Prevalença 2016

Evolució de la prevalença, incidència i mortalitat de la malaltia d'Alzheimer. Catalunya 2012-2016

	2012	2013	2014	2015	2016
Mitjana d'edat (anys): Homes	75,7	76,8	78,1	79,8	81,2
Dones	79,0	80,2	80,8	82,2	83,2
Taxa de prevalença (1.000.000 h.)	6.299	6.177	6.204	6.091	5.918
Taxa d'incidència (1.000.000 h.)	819	849	1.043	1.053	998
Percentatge de mortalitat	13,7	13,9	14,5	16,2	16,3

mostra una lleugera tendència a disminuir i la d'incidència es manté força constant, al voltant de 1.000 nous casos anuals per milió d'habitants. La mortalitat de les persones amb MA incrementa en els darrers anys, segurament degut a l'envelliment dels malalts.

Les taxes d'incidència per grup d'edat incrementen exponencialment, i són sempre superiors en les dones que en els homes. L'any 2016 es van diagnosticar més del doble de dones que d'homes.

De cada 3 nous malalts amb MA, 2 són dones i 1 home.

NIVELL DE RENDA

La taxa d'incidència d'MA incrementa a mesura que disminueix el nivell de renda, tant en els homes com en les dones i en els diferents grups d'edat. Aquest fet suggereix que factors socioeconòmics, educació i ocupació poden estar associats al risc de patir MA.

L'MA afecta més les persones amb rendes més baixes.

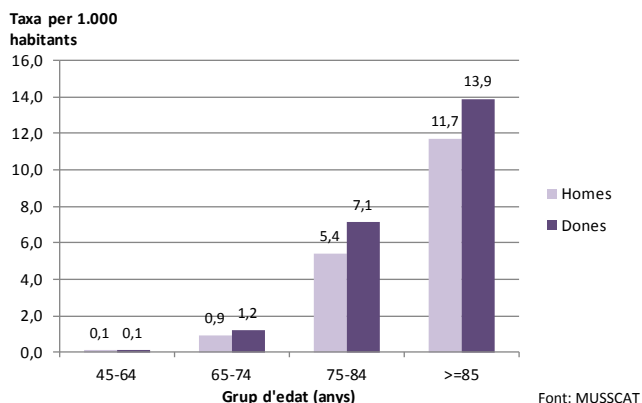
MORBIDITAT

S'han analitzat els estrats de risc en relació amb la càrrega de morbiditat. En la població major de 64 anys de Catalunya, hi ha un 22% de pacients amb risc alt i un 44% amb risc moderat, mentre que en els pacients amb MA aquests percentatges són d'un 62% i un 33%, respectivament.

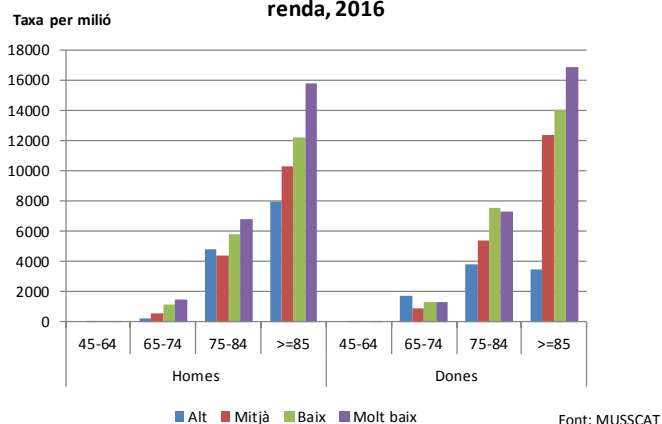
El percentatge de pacients amb risc elevat incrementa molt amb l'edat, i en els homes és més elevat que en les dones en tots els grups d'edat.

Els pacients amb MA presenten una elevada morbiditat. En la majoria de patologies estudiades, els malalts d'MA tenen una major prevalença que en la població de Catalunya major de 64 anys, excepte en l'asma per a ambdós sexes i les neoplàsies per a dones, que són iguals. La hipertensió arterial és la morbiditat més freqüent, tant en els homes com en les dones, i sempre és superior en els pacients d'MA. Pel que fa als homes, altres patologies freqüents, que afecten al voltant del 30% dels malalts d'MA, són la diabetis, l'ictus i les neoplàsies, mentre que a les dones les altres

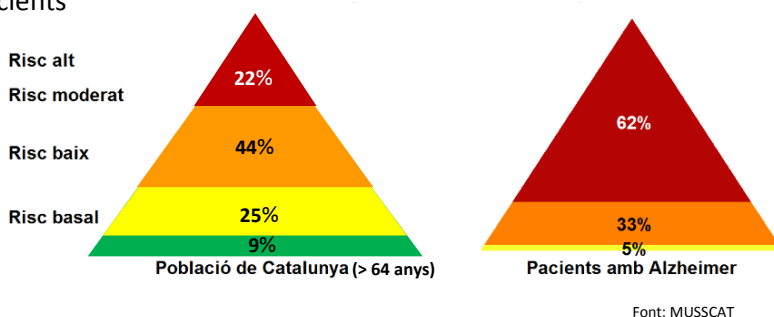
Taxes d'incidència d'MA per edat i sexe, 2016

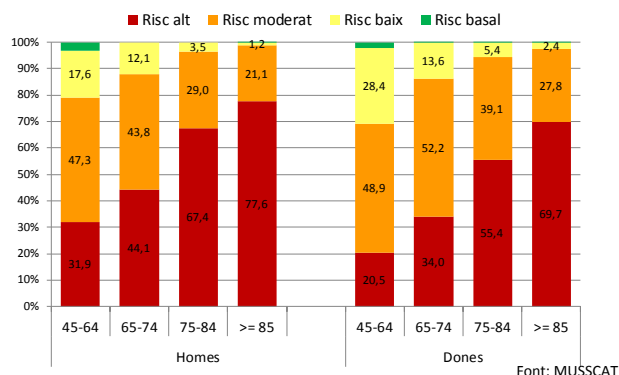
Taxa d'incidència d'MA per sexe, edat i nivell de renda, 2016

Estrats de risc. Catalunya 2016

Estrats de risc dels pacients amb MA per edat i sexe (%), 2016

tres patologies més freqüents són la depressió, que afecta més del 40% de les malaltes, la diabetis (30%) i la insuficiència renal crònica (25%).

Els pacients amb MA tenen més comorbiditat que la població catalana major de 64 anys.

Tant els homes com les dones amb MA presenten una condició de complexitat (PCC) de més del triple que en la població catalana. L'ictus és més del doble en ambdós sexes, i la depressió també en els homes. Presenten també al voltant del 70% més d'insuficiència cardíaca i del 50% més d'insuficiència renal, en ambdós sexes.

NIVELLS DE GRAVETAT DE L'ALZHEIMER

Les dades del registre de tractament farmacològic de l'Alzheimer permeten estudiar el nivell de deteriorament cognitiu dels pacients segons l'escala GDS-FAST (Global Deterioration Scale-Functional Assessment). Aquesta escala té 7 nivells (1: normalitat, 2: pèrdua subjectiva de memòria, 3: deteriorament cognitiu lleu, 4: demència lleu, 5: demència moderada, 6: demència moderadament avançada/greu, 7: demència avançada/greu).

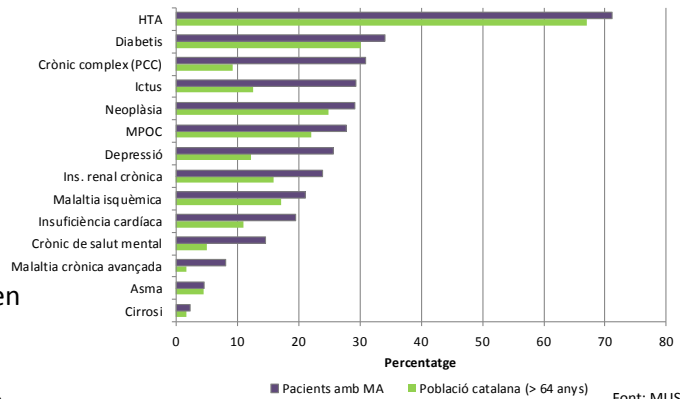
A mesura que augmenta l'edat hi ha un nombre major de pacients i augmenta el percentatge dels que tenen un deteriorament més avançat.

La distribució del nivell de deteriorament per grup d'edat és força semblant en ambdós sexes. Globalment, els nivells amb més deteriorament (GDS-FAST: 6 i 7) afecten un 26% dels homes i un 31% de les dones.

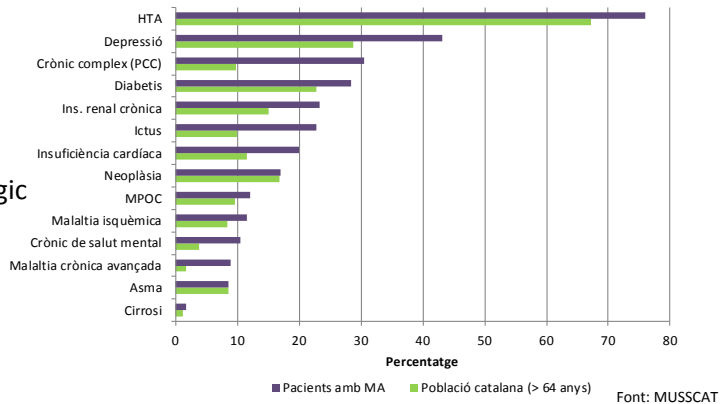
MORTALITAT

La mortalitat incrementa conforme augmenta l'edat. Globalment, és superior en els homes que en les dones, però també ho és en cada grup d'edat. En relació amb la població catalana major de 64 anys, la mortalitat d'aquests pacients és de gairebé i cinc vegades superior. Les dones entre 65 i 74 anys són les que presenten un increment de mortalitat més gran, de més de set vegades al de les dones de la mateixa edat.

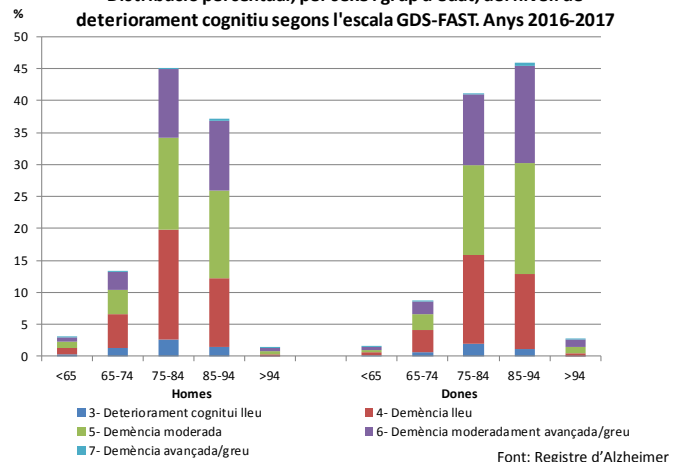
Comorbiditat dels pacients amb MA. Homes, 2016

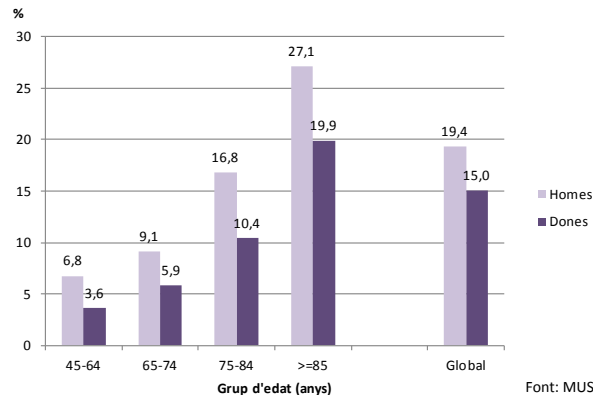
Comorbiditat dels pacients amb MA. Dones, 2016

Distribució percentual, per sexe i grup d'edat, del nivell de deteriorament cognitiu segons l'escala GDS-FAST. Anys 2016-2017

Mortalitat dels pacients amb MA segons edat i sexe, 2016

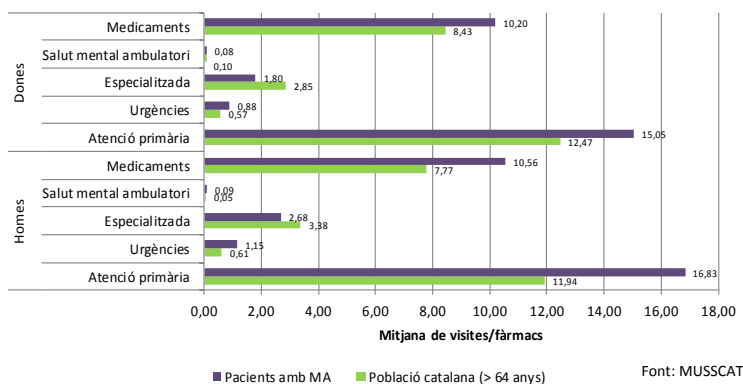
UTILITZACIÓ DE RECURSOS SANITARIS

Durant l'any 2016, s'observa que, en general, els pacients amb Alzheimer fan una major utilització de **recursos sanitaris ambulatoris** com visites a atenció primària i als serveis d'urgències, però realitzen menys visites d'atenció especialitzada; també tenen un major consum de fàrmacs. Els recursos que incrementen més en els pacients amb Alzheimer, tant en els homes com en les dones, són el nombre de visites a atenció primària, que en els homes s'incrementa de mitjana en gairebé cinc visites i en les dones en dues i mitja, i el nombre de fàrmacs, en què la mitjana d'increment de principis actius diferents és de 2,8 en els homes i d'1,8 en les dones.

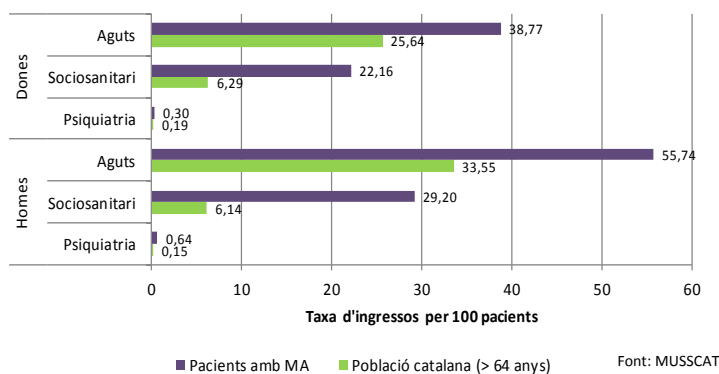
Pel que fa a la utilització de **recursos d'internament**, la taxa d'utilització de recursos socio-sanitaris en relació amb la població de referència és de 4,8 vegades més per als homes i de 3,5 per a les dones. La taxa d'hospitalització en centres d'aguts és més gran que en la població de referència, d'1,7 i 1,5 vegades en els homes i en les dones, respectivament.

Els pacients amb MA utilitzen més els recursos sanitaris ambulatoris i d'internament que la població de referència.

Utilització del recursos ambulatoris dels pacients amb Alzheimer, 2016

Utilització del recursos d'internament dels pacients amb Alzheimer, 2016

important en aquests pacients: del 12,5% (uns 435 €) en comparació al 4,5% (108 €) en la població major de 64 anys. En general, i en tots els grups d'edat, els homes fan una despesa superior a les dones, tant en els malalts amb MA com en la població de referència.

DESPESA SANITÀRIA

Els pacients amb MA tenen una despesa 1,5 vegades superior a la de la població catalana major de 64 anys. La despesa més important és la de farmàcia (31,9%, uns 1.111 €), seguida de la despesa per hospitalització (24,5%, uns 853 €). Aquests percentatges són semblants als de la població catalana major de 64 anys, encara que la despesa és més elevada. La despesa socio-sanitària és força més

Despesa sanitària 2016

